

Leidschendam
23 juni 2023Kenmerk
VDN-23.019/EP/clE-mail
euspeters@rndweb.nl**Betreft**

Wijziging van het Alcoholbesluit vanwege bijschrijving dagleidinggevenden

De leden van de VDN zijn blij met het vervallen van de bijschrijving van leidinggevenden op het aanhangsel van de Alcoholvergunning, zoals voorgenomen met het voorstel voor het besluit tot wijziging van het Alcoholbesluit (AMvB). Een dergelijke bijschrijving is voor een slijter een echte “non added value activity” van jewelste. Goed dat nu alleen de ondernemer/eigenaar of een statutair directeur die eindverantwoordelijk is voor het te voeren beleid op de vergunning behoeft te staan. Onderstaand treft u de visie van VDN op de AMvB. Daartoe zal VDN eerst (1) het (praktische) kader van de AMvB schetsen, en vervolgens ingaan op (2) de impact van de wijziging, (3) de tekst van de AMvB en (4) enkele slotopmerkingen over sociale hygiëne.

1 Reikwijdte van het besluit: wie geeft er leiding?

In de Alcoholwet stond dat de volgende drie categorieën op het aanhangsel van de vergunning moesten worden bijgeschreven:

1. de natuurlijke persoon of de bestuurders van een rechtspersoon of hun gevolmachtigden, voor wiens rekening en risico het horecabedrijf of het slijtersbedrijf wordt uitgeoefend;
2. de natuurlijke persoon, die algemene leiding geeft aan een onderneming, waarin het horecabedrijf of het slijtersbedrijf wordt uitgeoefend in een of meer inrichtingen;
3. de natuurlijke persoon, die onmiddellijke leiding geeft aan de uitoefening van zodanig bedrijf in een inrichting;

De onder 1 genoemde persoon is de eigenaar van een bedrijf. Het is logisch dat deze persoon op de vergunning zelf staat bijgeschreven. Deze persoon is de verantwoordelijke voor het te voeren verkoopbeleid en de instructies over bijvoorbeeld naleving van de leeftijdsgrens bij de verkoop van alcohol.

Voor het geval het een ketenslijterij betreft en aandeelhouders de eigenaar op afstand zijn, is categorie 2 in de wet opgenomen, de “Algemeen leidinggevende”. Dat is de bijvoorbeeld de CEO of de COO, maar is in ieder geval altijd een persoon in de organisatie die “*bemoeienis heeft met de bedrijfsvoering of de exploitatie van het slijtersbedrijf*” en wel specifiek over het te voeren beleid met betrekking tot de verkoop van alcohol.

Een slijterij is een kleine winkel, waarin doorgaans 1 of 2 personen staan die klanten adviseren en verkoopactiviteiten uitvoeren. Degene die het alcoholbeleid bepaalt, is de eigenaar die op de winkelvloer staat of (in geval van een ketenslijterij) degene “in de lijn” c.q. het managementteam van een organisatie die belast is met deze taak (het beleid). Dat zijn overigens ook de personen die gaan over de maximaal 25% kortingsregel en over de invulling van de geborgde werkwijze bij online verkoop van

alcohol. Leden van de VDN snappen dat deze personen uit categorie 2 bijgeschreven moeten worden op de Alcoholwetvergunning.

Waar het in deze AMvB over gaat, is de derde categorie, de *'onmiddellijk leidinggevende'*, die met name ingezet wordt door de ketenslijterijen. Je kunt dat de bedrijfsleider noemen of de dagleidinggevende. Het is in ieder geval iemand die – in afwezigheid van de eigenaar of benoemde Algemeen leidinggevende – alleen of met meestal één ander, in de slijtlokaliteit staat en handelingen verricht zoals het openen en sluiten van de winkel, het opmaken van de kassa en mogelijk een personeelsrooster maakt. De persoon is in elk geval niet bevoegd om het te voeren alcoholbeleid te veranderen of zelf in te vullen. Dat dit goed werkt, laten de nalevingscijfers van de ketenslijterijen ook zien. Naleving is één van de belangrijkste opdrachten van het management van deze ketenslijterijen, en de bij de VDN aangesloten ketenslijterijen nemen die verantwoordelijkheid serieus. In de laatste drie VWS onderzoeken die zijn uitgevoerd door het onafhankelijke Bureau Objectief, scoorden ketenslijterijen respectievelijk 88% (2018), 81,1% (2020) en 84,0% (2022) op naleving van het verbod om alcohol te verkopen aan minderjarigen in de winkel.

Zelf laten we (als VDN) ook jaarlijks een meting uitvoeren onder onze leden en komen tot vergelijkbare cijfers. Ook meten we sinds de invoering van de Alcoholwet zelf de naleving van de door onze leden ingehuurde besteldiensten aan de deur bij internetbestellingen en die scoren gemiddeld 75% op naleving. Na elke meting maken de verantwoordelijke personen van onze leden in samenspraak met de besteldiensten verbeterplannen, nadat ze geanalyseerd hebben waar de afspraken eventueel niet goed werden nageleefd. Dat laat zien dat beleid maken en bijsturen op een ander niveau ligt dan op de werkvloer bij dagleidinggevende / bedrijfsleider. Zowel voor de winkeloperatie als de online operatie.

Als ketenslijterijen dat alcoholbeleid zouden decentraliseren naar dagleidinggevendens, zou dat leiden tot een versnippering van beleid en afspraken. Dat is de reden waarom de VDN gedurende de discussie over de aanpassing van de Alcoholwet bleef benadrukken van hoe weinig maatschappelijk toegevoegde waarde het bijschrijven op de vergunning van de dagleidinggevende is. De verplicht tot bijschrijving van dagleidinggevendens leidt elk jaar tot honderden euro's aan legeskosten vanwege de mutaties door personeelwisselingen én tot honderden euro's aan eigen administratieve lasten. Onderschat niet de tijd die nodig is met het invullen van formulieren, zeker niet als naast de mutatie ook nog een hele BIBOB-procedure moest worden doorlopen. Die procedure doorlopen is overigens door geen enkele slijter ooit als proportioneel ervaren.

In de Alcoholwet staat in artikel 30a dat een vergunninghouder aan de burgemeester meldt dat hij de wens heeft een persoon als leidinggevende bij te schrijven. Dat leidinggeven heeft nooit los gestaan van de context en bedoeling, namelijk dat bijschrijving bedoeld is voor degene die het alcohol- en verkoopbeleid bepaalt (bij introductie van de Alcoholwet was tot kort voor vaststelling het idee om de verplichting tot bijschrijving helemaal niet te laten gelden voor leidinggevendens die geen invloed hadden op het beleid. Echter, onder de vlag van 'ondermijning', en derhalve niet eens vanwege alcoholbeleid kwam bijschrijven van deze leidinggevendens weer in beeld).

Genoemde derde categorie 'onmiddellijk leidinggevende' heeft geen enkele invloed op het beleid, zodat het goed is dat slijterijen niet meer op kosten worden gejaagd door bijschrijvingen die geen maatschappelijke waarde hebben. Overigens werd in de memorie van toelichting op de Alcoholwet nog melding gemaakt dat controle op "goed

levensgedrag” van de leidinggevende nodig zou zijn in verband met ondermijning. Dit was ook de reden dat de verplichting tot bijschrijving ook weer is gaan gelden voor deze onmiddellijk leidinggevende. Dat is in de studie van SIRA echter nooit onderbouwd, en slijters herkenden zich ook totaal niet in dit beeld.

2 Kostbare Non-Added Value Activity met grote lokale verschillen

Het is dus goed dat deze verplichte bijschrijving gaat verdwijnen. Zeker omdat deze in sommige gemeenten honderden euro's per jaar kost. In de memorie van Toelichting wordt becijferd dat het €1 miljoen aan verminderde legeskosten oplevert binnen de slijtersbranche.

Wij hechten eraan om toe te voegen dat wij denken dat de bedragen hoger zijn als wij kijken naar wat grote steden dezer dagen in rekening brengen aan legeskosten. Amsterdam brengt namelijk inmiddels €336,10 in rekening en bijvoorbeeld Utrecht €273,25 voor een “aanpassing leidinggevende”. De verschillen tussen gemeenten zijn enorm, wat vreemd is als de leges een op kosten gebaseerd tarief zou moeten zijn. De Randstad kan volgens onze bescheiden mening daarin nog leren van de regio.

Verder merken wij op dat ondernemers zelf daarnaast flinke administratieve lasten hebben door het in- en uitschrijven van leidinggevendens. Dat zien we niet terug in de besparingen. Wij becijferden eerder dat dit – in geld uitgedrukt – opliep tot een kostenpost van €500.000 per jaar voor ondernemers met een slijterij. In elke gemeente geldt ook hier overigens een andere procedure.

3 Verwarring in de Nota van toelichting over artikel 24

In de toelichting op de AMvB staat met betrekking tot artikel 24 eerste lid: het is “*verboden een horecalokaliteit of slijtlokaliteit geopend te houden als niet in de inrichting aanwezig is:*

- 1. een leidinggevende (gedefinieerd in artikel 1 van de Alcoholwet) die vermeld staat op het aanhangsel bij de vergunning;*
- 2. een persoon aangewezen krachtens artikel 30b van de Alcoholwet die vermeld staat op het aanhangsel bij de vergunning. Op grond van artikel 30b, eerste lid, van de Alcoholwet zijn, met het nieuwe artikel 8.1 van het Alcoholbesluit, onmiddellijk leidinggevendens van horecabedrijven aangewezen; of*
- 3. een onmiddellijk leidinggevende (die niet bijgeschreven hoeft te zijn op het aanhangsel bij de vergunning).”*

Erna (op de laatste pagina) staat echter “*Artikel 24, zesde lid, van de Alcoholwet bepaalt dat de aanwezigheid van een onmiddellijk leidinggevende (die niet is bijgeschreven op de vergunning) niet volstaat in een horecalokaliteit of slijtlokaliteit behorend bij een horecabedrijf of slijtersbedrijf aangewezen krachtens artikel 30b van de Alcoholwet. In aangewezen horeca- of slijtersbedrijven moet dus altijd iemand aanwezig zijn die vermeld staat op het aanhangsel bij de vergunning.*” Dat is op zijn minst verwarrend. Wat VDN betreft wordt hier (met niet mis te verstane bewoordingen) duidelijk gemaakt dat er in horecalokaliteiten en slijtlokaliteiten altijd een leidinggevende aanwezig moet zijn, te weten:

- een eigenaar die staat bijgeschreven staat op de vergunning (leidinggevende categorie 1); **of**
- de statutair directeur (of iemand anders in de organisatie die het beleid voert) die staat bijgeschreven staat op de vergunning (leidinggevende categorie 2; N.B. hier

valt in de betekenis anno 2023, de “bedrijfsleider” in de ogen van VDN niet onder, zodat het gebruik van de term “bedrijfsleider in de context van deze categorie 2 verwarrend is en vermeden dient te worden); **of**

- degene die na binnenkomst van een BOA zichzelf kenbaar maakt als onmiddellijk leidinggevende en 21 jaar of ouder is en een Verklaring Sociale Hygiëne heeft (bedrijfsleider/dagleidinggevende/onmiddellijk leidinggevende, leidinggevende categorie 3). Daarbij dient deze leidinggevende categorie 3 alleen bijgeschreven te zijn op de vergunning op het moment dat deze categorie is aangewezen op basis van artikel 30b Alcoholwet. Dat geldt op basis van de voorliggende AMvB dus alleen voor horecaondernemingen.

VDN verzoekt de toelichting op de AMvB op dit vlak aan te passen c.q. te verduidelijken.

4 Nieuwe procedure logischer en kennis van medewerkers is verzekerd

Slijters zien uit naar een nieuwe procedure waarin een BOA controleert of een aanwezige leidinggevende staat vermeld in het nieuwe LCSH-register Sociale Hygiëne. Immers, het bijschrijven op de vergunning verdwijnt, maar niet het feit dat de bedrijfsleider die in de winkel staat beschikt over haar/zijn Verklaring sociale hygiëne. Omdat veel medewerkers alleen in een slijterij kunnen staan, zijn doorgaans alle medewerkers in een ketenslijterij ouder dan 21 jaar en beschikken ze over een diploma Sociale Hygiëne. Hebben ze dat bij binnenkomst niet, dan halen ze dat zo snel mogelijk omdat ze dan ook alleen zouden kunnen staan in een slijterij.

Omdat het nieuwe register pas op 1 juli 2023 live gaat, gaan wij ervan uit dat tot 2024 alleen waarschuwingen worden uitgedeeld als medewerkers nog niet in het nieuwe register staan en geen boetes. Immers, alle slijterij medewerkers moeten hun inschrijving herbevestigen in het nieuwe register en daar hebben ze technisch gezien 5 jaar de tijd voor. We gaan er van uit dat de instructie aan BOA's is om in de tussentijd beide registers te raadplegen, dus zowel het nieuwe LCSH-register als het oude SVH-register. VDN-leden zijn volop aan de slag om na 1 juli a.s. alle medewerkers zichzelf zo snel mogelijk te laten herbevestigen in het LCSH-register, maar dat kost tijd. Gelukkig is herbevestiging kosteloos.

Oprecht jammer is dat de kosten na het behalen van een diploma ad €92 bedragen voor de inschrijving in het register, waarmee een flink deel van de voordelen van de bijschrijving verdwijnen. Daarentegen zullen de kosten voor examens flink moeten gaan dalen, nu het automatisch inschrijven in “het register” niet meer is inbegrepen. De nieuwe prijsstelling van examens is nog onduidelijk.

Met vriendelijke groet,
Vereniging Drankenhandel Nederland (VDN)

Eus Peters
Secretaris